Feitenkaart VVE-monitor Rotterdam 2013

Onderzoek peuterspeelzalen en kinderdagverblijven

Deze feitenkaart bevat de resultaten van de jaarlijkse Oktobertelling onder alle Rotterdamse peuterspeelzalen en kinderdagverblijven; daarnaast is onder alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven waar met een gesubsidieerd VVE-programma wordt gewerkt, een wachtlijstonderzoek uitgevoerd. Over het wachtlijstonderzoek wordt in de bijlage gerapporteerd. De bijlage bevat verder een lijst met 'gebruikte begrippen', gegevens over de respons en een overzicht van het aantal peuterspeelzalen en kinderdagverblijven per deelgemeente.

VVE-beleid

Doel van de VVE-monitor is de deelname te volgen van het Voor- en Vroegschoolse Educatie beleid (VVE-beleid) in Rotterdam. Peuterspeelzalen en kinderdagverblijven voeren daartoe met subsidie van het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling (MO, Directie Jeugd en Onderwijs) erkende VVE-programma's uit voor kinderen en hun ouders. Doel van het VVE-programma is dat kinderen zonder achterstand in de eerste groep van het basisonderwijs starten.

VVE-programma

De peuters op VVE-locaties nemen deel aan activiteiten die hen moeten stimuleren op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal emotionele ontwikkeling. De ouders worden intensief bij de uitvoering van het programma betrokken. De voorschoolse educatie op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven wordt gedurende veertig weken 10 uur per week aangeboden. Daarnaast wordt op een aantal VVE-peuterspeelzalen een zogenoemde groep nul uitgevoerd. Groep nul verschilt in een aantal opzichten van een voorschool (een 'gewone' VVE-peuterspeelzaal). Groep nul komt voort uit de samenwerking tussen een peuterspeelzaal en een basisschool en valt onder de pedagogische aansturing van de basisschool. Op die manier wordt de doorgaande leerlijn voor de overstap van groep nul naar de kleuters gegarandeerd. Er is een intensiever ouderprogramma dan bij de een 'gewone' VVE-peuterspeelzaal. Peuters gaan bovendien 5 dagdelen per week (12,5 uur) naar een groep nul. Voor de groep staan twee leid(st)ers, waarvan er één hbo-geschoold is, bij een 'gewone' VVE-peuterspeelzaal zijn beide leid(st)ers mbo-geschoold.

Gebruikte Bronnen

Met de Oktobertelling 2013 zijn gegevens verkregen over de deelname van twee- en driejarigen aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven in Rotterdam. Hiervoor zijn alle instellingen in Rotterdam benaderd die een of meer peuterspeelzalen en/of kinderdagverblijven beheren. Van alle locaties heeft 73 procent gerespondeerd (onder VVE-locaties is de respons 100 procent). Verder is gebruik gemaakt van gegevens van MO, het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP), Cluster Dienstverlening, en Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De deelname van kinderen aan gastouderopvang maakt geen deel uit van de VVE-monitor.

Resultaten Oktobertelling 2013

Aantal peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met VVE

De VVE-monitor verschijnt sinds 2006. Tussen 2006 en 2010 is het aantal VVE-locaties jaarlijks toegenomen. Waren er in 2006 157 VVE-locaties, in 2010 waren dat er inmiddels 283. Sindsdien is het aantal VVE-locaties gestaag afgenomen, in zowel 2011 als 2012 met 15 en in 2013 met 31. Rotterdam kende bij de laatste telling 222 VVE-locaties. In 2011 was de daling vrijwel gelijk verdeeld over VVE-peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven, in 2012 zat de daling geheel bij de VVE-kinderdagverblijven. Bij de laatste Oktobertelling heeft de daling (opnieuw) vooral bij de VVE-kinderdagverblijven plaatsgevonden. Dat aantal daalde van 74 naar 48; bij de VVE-peuterspeelzalen verdwenen netto 5 locaties (vooral vanwege samenvoegingen). Voor alle cijfers: zie **tabel 1**.

Bijlage 3 laat de verdeling van locaties per deelgemeente zien. Daarin is ook te zien dat op 107 locaties een of meer groepen nul worden uitgevoerd.

Deelname peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (met en zonder VVE)

In **tabel 2** is te zien dat in 2013 het aantal twee- en driejarigen dat naar een peuterspeelzaal gaat, met ruim 6.700 groter is dan het aantal twee- en driejarigen dat naar een kinderdagverblijf gaat (6.000). De verhouding peuterspeelzalen – kinderdagverblijven is sinds 2009 sterk veranderd. Waren de aantallen in 2009 vrijwel gelijk (ongeveer 6.000), in 2010 en 2011 zaten er meer twee- en driejarigen op kinderdagverblijven dan op peuterspeelzalen (in 2011: 6.000 op een peuterspeelzaal en bijna 6.800 op een kinderdagverblijf). Bij de vorige Oktobertelling in 2012 was de verhouding weer vrijwel gelijk (ongeveer 6.300). Deze verschuiving van kinderdagverblijven naar peuterspeelzalen is vooral het gevolg van de sterke afname van het aantal VVE-kinderdagverblijven (een halvering sinds 2010). De afname van het aantal VVE-kinderdagverblijven kan ook een verklaring zijn voor de (groeiende) wachtlijsten voor VVE-peuterspeelzalen (zie daarvoor de bijlage 'Kerngegevens VVE-wachtlijsten').
Per 11 oktober 2013 bezoeken *naar schatting* zo'n 6.900 driejarigen uit Rotterdam een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf in Rotterdam. Dat zijn er ruim 300 meer dan in 2012. Het aantal tweejarigen dat een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf bezoekt komt lager uit, op ongeveer 5.800. Dat is ruim 100 peuters minder dan in 2012[1]. Zie hiervoor de **tabellen 3 en 4**.

Bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (met en zonder VVE)

Met de deelname van zo'n 5.800 tweejarigen en 6.900 driejarigen bereiken de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (met en zonder VVE) *naar schatting* 85 procent van alle twee- en driejarigen uit Rotterdam[2]. Dat is vergelijkbaar met 2012, in 2011 lag het bereik iets hoger (88 procent). Driejarigen worden vaker bereikt dan tweejarigen: 93 om 76 procent. Vergeleken met 2012 worden driejarigen vaker bereikt (van 91 naar 93 procent) en tweejarigen wat minder (van 79 naar 76 procent). Het bereik van driejarigen is vanaf 2010 redelijk constant, dat van tweejarigen is gedaald van 84 procent in 2010 naar 76 procent in 2013. Zie hiervoor **tabel 5**.

Deelname peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met VVE

Van alle twee- en driejarigen die naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf gaan, bezoekt 57 procent (7.300 kinderen) een VVE-locatie. Dat aandeel is ten opzichte van 2012 (61 procent) gedaald. Dat heeft voornamelijk te maken met de forse daling van VVE-locaties (en dat is vooral het gevolg van de afname van het aantal VVE-kinderdagverblijven).
Van alle driejarigen die naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf gaan, bezoekt 60 procent een locatie waar een voorschools educatieprogramma met subsidie van MO wordt uitgevoerd. Dat aandeel is sinds 2010 (71 procent) afgenomen. Zie daarvoor **tabel 3**.
Hetzelfde beeld zien we bij de tweejarigen, maar met lagere percentages: 54 procent van alle tweejarigen die naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf gaan, bezoekt een VVE-locatie. En ook dat aandeel is sinds 2010 (66 procent) gedaald. De cijfers voor tweejarigen staan in **tabel 4**.

Bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met VVE

De VVE-locaties bereiken 49 procent van alle twee- en driejarigen in de bevolking. Dat is minder dan in 2012 (52 procent), 2011 (58 procent) en 2010 (61 procent).
Er worden in de bevolking relatief meer driejarigen dan tweejarigen bereikt door VVE-locaties: 56 om 41 procent. Het bereik onder driejarigen in de bevolking is sinds 2010 gedaald van 67 procent naar 56 procent nu. Het bereik onder tweejarigen in de bevolking ligt traditioneel lager; ook onder tweejarigen is het bereik sinds 2010 afgenomen, van 56 procent in 2010 tot 41 procent nu. De afname van het bereik van VVE-

[1] Ongeveer 135 twee- en driejarigen (1,5 procent) zijn zowel geplaatst op een (VVE) peuterspeelzaal als een (VVE) kinderdagverblijf. Het grootste deel daarvan (circa 80 kinderen) is geplaatst op een VVE-peuterspeelzaal én een VVE-kinderdagverblijf. Ongeveer 40 kinderen gaan naar een VVE-peuterspeelzaal én een regulier kinderdagverblijf.
[2] Overigens is het aantal beschikbare plaatsen in de gastouderopvang in Rotterdam in 2013 (3.780) licht gestegen in vergelijking met 2012 (3.660). Deze gegevens zijn afkomstig uit het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen.

peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven, is het gevolg van twee elkaar versterkende ontwikkelingen. Enerzijds is het aantal twee- en driejarigen in de bevolking gegroeid (van 13.900 in 2010 tot 15.100 in 2013). Anderzijds is het aantal VVE-locaties sinds 2010 teruggelopen van 283 naar 222, vooral als gevolg van een halvering van het aantal VVE-kinderdagverblijven sinds 2010.
In 2013 bezoeken ongeveer 3.150 tweejarigen en bijna 4.200 driejarigen uit Rotterdam een VVE-locatie. Voor precieze cijfers over het bereik: **tabel 5**.

Doelgroepkinderen

Tot de doelgroep van het VVE-beleid van de gemeente Rotterdam behoren peuters die ten minste een ouder hebben die in een niet-westers land is geboren, of een lage opleiding heeft. *Naar schatting* kunnen 8.750 twee- en driejarigen (4.400 tweejarigen en 4.350 driejarigen) in de bevolking tot de doelgroep van het VVE-beleid worden gerekend.[3]
Naar schatting komt het totaal aantal driejarige doelgroepkinderen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven uit op minimaal 3.760 en het totaal aantal tweejarigen op 2.840. We spreken hier van minimaal omdat uit de door de instellingen aangeleverde gegevens niet voor ieder kind is uit te maken of het tot de doelgroep behoort.

Deelname doelgroeppeuters aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met VVE

Van alle twee- en driejarige doelgroeppeuters die een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf bezoeken (*naar schatting* 6.600), bezoekt 77 procent een VVE-locatie. Dat percentage is lager dan in 2012 (81 procent) en 2011 (80 procent).
Van alle doelgroepdriejarigen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (ongeveer 3.760) bezoekt 79 procent een VVE-locatie. Dat aandeel is gedaald ten opzichte van vorig jaar (84 procent). Onder doelgroeptweejarigen (ongeveer 2.840) bezoekt 75 procent een VVE-locatie, en dat aandeel is gedaald vergeleken met 2012 (78 procent).
De VVE-peuterspeelzalen bereiken 94 procent van alle doelgroepkinderen in peuterspeelzalen en dat is vergelijkbaar met 2012; VVE-kinderdagverblijven bereiken 35 procent van alle doelgroepkinderen in kinderdagverblijven, en dat is een forse daling vergeleken met 2012 (50 procent). De verklaring ligt voor de hand: de sterke afname van het aantal VVE-kinderdagverblijven. Voor de cijfers: **tabellen 6, 7 en 8**.

Bereik doelgroep door peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met VVE

Van alle doelgroepkinderen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven bezoeken ongeveer 5.090 twee- en driejarigen een VVE-locatie. Dat betekent dat VVE-locaties 58 procent van alle twee- en driejarige doelgroepkinderen in de bevolking (*naar schatting* 8.750) bereiken. Dat is een kleine daling ten opzichte van 2012 (59 procent).
Van alle doelgroepkinderen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven bezoeken ongeveer 2.950 driejarigen en 2.140 tweejarigen een VVE-locatie. Dat betekent dat VVE-locaties 68 procent van alle driejarige doelgroepkinderen in de bevolking (*naar schatting* 4.350) bereiken, en 49 procent van alle tweejarigen (*naar schatting* 4.400). Vergeleken met 2012 betekent dit een kleine stijging van het bereik onder driejarige doelgroepkinderen in de bevolking (67 procent in 2012), en een kleine daling onder de tweejarige doelgroepkinderen in de bevolking (51 procent in 2012). Zie **tabel 9** voor de cijfers.

Deelname groepen nul

In **tabel 10** staan gegevens over twee- en driejarigen die een VVE-peuterspeelzaal bezoeken waar een nulgroep wordt uitgevoerd. In Rotterdam wordt in 2013 op 107 locaties een nulgroep uitgevoerd (zie bijlage 3); in 2012 waren dat nog 79 locaties. Op die 107 locaties nemen 2.660 twee- en driejarigen deel aan een

[3] Ondanks de groei van het aantal twee- en driejarigen in de bevolking (van 14.813 naar 15.071), is het geschatte aantal twee- en driejarige doelgroepkinderen afgenomen (van 9.010 naar 8.740). Dat is het gevolg van verbetering van registratie en (extra) controle van de toekenning van leerlinggewichten. Dit heeft ertoe geleid dat het leerlinggewicht zoals wij dat in deze feitenkaart voor Rotterdam gebruiken, is gedaald.

nulgroep. Ruim driekwart daarvan woont in de deelgemeenten Delfshaven, Feijenoord, IJsselmonde en Charlois. 82 procent van de 2.660 twee- en driejarigen die een nulgroep bezoeken, behoort tot de doelgroep.

Wachtlijstonderzoek

De Oktobertelling kende in 2013 wederom een wachtlijstonderzoek onder VVE-locaties. In de bijlage staan de kerngegevens van dat onderzoek. Het gaat daarbij vrijwel uitsluitend om VVE-peuterspeelzalen; VVE-kinderdagverblijven kennen nauwelijks wachtlijsten. Het gaat om ongeveer 1.100 twee- en driejarigen die op een wachtlijst staan voor een VVE-peuterspeelzaal. Ten opzichte van 2012 is de wachtlijst gegroeid van 700 naar 1.100 twee- en driejarigen. Een belangrijke verklaring voor de groei is het sterk afgenomen aantal VVE-kinderdagverblijven (van 74 naar 48).

Respons Oktobertelling 2013

Van 273 van de 374 locaties zijn gegevens verkregen. Dat is 73 procent van alle locaties. De respons van VVE-peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven is 100 procent, die van reguliere peuterspeelzalen 50 procent en die van reguliere kinderdagverblijven 31 procent. De respons van VVE-locaties is hoog omdat zij door de subsidie de verplichting hebben gegevens aan te leveren voor de VVE-monitor. De respons onder de reguliere peuterspeelzalen en (met name) kinderdagverblijven is 'traditioneel' laag in vergelijking met de VVE-locaties. Redenen om niet mee te werken zijn onwil, gebrek aan tijd en de kosten om de gevraagde gegevens uit de administratie te (laten) halen. In bijlage 2 staan de precieze aantallen.

Betrouwbaarheid van de cijfers

De cijfers in deze feitenkaart geven een goed beeld van de ontwikkelingen in de deelname van twee- en driejarigen aan (VVE-)peuterspeelzalen en (VVE-)kinderdagverblijven. Hierbij maken we de volgende kanttekeningen: van 273 locaties zijn deelnamegegevens bekend, waaronder alle VVE-locaties. Voor 101 locaties, alle regulier – vooral kinderdagverblijven –, zijn de gegevens geschat.

Doordat de kwaliteit van de aangeleverde gegevens steeds beter wordt, kan de VVE-doelgroep met het jaar nauwkeuriger worden bepaald. Maar ook hierbij gaat het uiteindelijk om een geschat aantal, omdat voor 101 locaties gecorrigeerd moet worden.

De aantallen doelgroepkinderen zijn minimum aantallen, omdat voor een deel van de kinderen (ongeveer 5 procent) niet te bepalen is of ze tot de doelgroep behoren; de noodzakelijke gegevens worden of niet geregistreerd of niet door ouders gemeld. Ook de aantallen doelgroepkinderen in de bevolking zijn geschat; er bestaat geen gemeentelijke registratie van doelgroepkinderen in de bevolking.

De deelname van Rotterdamse kinderen is bepaald op basis van postcodegegevens die door de instellingen zijn aangeleverd (van 0,2 procent is de postcode onbekend).

Tabel 1 Aantal VVE-locaties, 2006-2013 (absolute aantallen en percentages)

Locaties	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal locaties	**337**	**340**	**346**	**367**	**388**	**400**	**388**	**374**
aantal VVE-locaties	157	199	238	246	283	268	253	222
aantal reguliere locaties	180	141	108	121	105	132	135	152
aantal peuterspeelzalen	**200**	**200**	**202**	**204**	**203**	**193**	**196**	**192**
aantal VVE-peuterspeelzalen	131	158	182	185	187	179	179	174
aantal reguliere peuterspeelzalen	69	42	20	19	16	14	17	18
aantal kinderdagverblijven	**137**	**140**	**144**	**163**	**185**	**207**	**192**	**182**
aantal VVE-kinderdagverblijven	26	41	56	61	96	89	74	48
aantal reguliere kinderdagverblijven	111	99	88	102	89	118	118	134

Locaties	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal locaties	**337**	**340**	**346**	**367**	**388**	**400**	**388**	**374**
% VVE-locaties	47%	59%	69%	67%	73%	67%	65%	59%
% reguliere locaties	53%	41%	31%	33%	27%	33%	35%	41%
aantal peuterspeelzalen	**200**	**200**	**202**	**204**	**203**	**193**	**196**	**192**
% VVE-peuterspeelzalen	66%	79%	90%	91%	92%	93%	91%	91%
% reguliere peuterspeelzalen	35%	21%	10%	9%	8%	7%	9%	9%
aantal kinderdagverblijven	**137**	**140**	**144**	**163**	**185**	**207**	**192**	**182**
% VVE-kinderdagverblijven	19%	29%	39%	37%	52%	43%	39%	26%
% reguliere kinderdagverblijven	81%	71%	61%	63%	48%	57%	61%	74%

Tabel 2 Deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2013 (absolute aantallen en percentages)

Twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**-**	**-**	**11.290**	**11.950**	**12.390**	**12.760**	**12.570**	**12.750**
aantal in VVE-locaties	-	-	7.180	7.390	8.510	8.350	7.700	7.330
aantal in reguliere locaties	-	-	4.110	4.560	3.880	4.410	4.870	5.420
aantal in peuterspeelzalen	**-**	**-**	**5.990**	**6.010**	**6.010**	**6.000**	**6.280**	**6.730**
aantal in VVE-peuterspeelzalen	-	-	5.260	5.360	5.470	5.530	5.710	6.010
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	730	650	540	460	580	710
aantal in kinderdagverblijven	**-**	**-**	**5.290**	**5.950**	**6.380**	**6.760**	**6.290**	**6.020**
aantal in VVE-kinderdagverblijven	-	-	1.920	2.030	3.030	2.810	1.990	1.310
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	3.370	3.920	3.350	3.950	4.300	4.710

Twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
% in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**-**	**-**	**11.290**	**11.950**	**12.390**	**12.760**	**12.570**	**12.750**
% in VVE-locaties	-	-	64%	62%	69%	65%	61%	57%
% in reguliere locaties	-	-	36%	38%	31%	35%	39%	43%
% in peuterspeelzalen	**-**	**-**	**5.990**	**6.010**	**6.010**	**6.000**	**6.280**	**6.730**
% in VVE-peuterspeelzalen	-	-	88%	89%	91%	92%	91%	89%
% in reguliere peuterspeelzalen	-	-	12%	11%	9%	8%	9%	11%
% in kinderdagverblijven	**-**	**-**	**5.290**	**5.950**	**6.380**	**6.760**	**6.290**	**6.020**
% in VVE-kinderdagverblijven	-	-	36%	34%	47%	42%	32%	22%
% in reguliere kinderdagverblijven	-	-	64%	66%	53%	58%	68%	78%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 3 Deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 3-jarigen, 2006-2013 (absolute aantallen en percentages)

Driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**6.370**	**6.310**	**6.170**	**6.310**	**6.380**	**6.610**	**6.630**	**6.940**
aantal in VVE-locaties	2.950	3.440	4.050	4.040	4.520	4.450	4.260	4.180
aantal in reguliere locaties	3.420	2.870	2.120	2.270	1.860	2.160	2.360	2.760
aantal in peuterspeelzalen	**3.850**	**3.760**	**3.550**	**3.460**	**3.400**	**3.390**	**3.610**	**3.950**
aantal in VVE-peuterspeelzalen	2.380	2.810	3.080	3.080	3.090	3.110	3.290	3.510
aantal in reguliere peuterspeelzalen	1.470	950	470	380	310	280	320	440
aantal in kinderdagverblijven	**2.520**	**2.550**	**2.620**	**2.850**	**2.980**	**3.220**	**3.020**	**2.990**
aantal in VVE-kinderdagverblijven	570	630	970	960	1.430	1.330	970	660
aantal in reguliere kinderdagverblijven	1.950	1.920	1.650	1.890	1.550	1.890	2.050	2.330

Driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**6.370**	**6.310**	**6.170**	**6.310**	**6.380**	**6.610**	**6.630**	**6.940**
% in VVE-locaties	46%	55%	66%	64%	71%	67%	64%	60%
% in reguliere locaties	54%	45%	34%	36%	29%	33%	36%	40%
aantal in peuterspeelzalen	**3.850**	**3.760**	**3.550**	**3.460**	**3.400**	**3.390**	**3.610**	**3.950**
% in VVE-peuterspeelzalen	62%	75%	87%	89%	91%	92%	91%	89%
% in reguliere peuterspeelzalen	38%	25%	13%	11%	9%	8%	9%	11%
aantal in kinderdagverblijven	**2.520**	**2.550**	**2.620**	**2.850**	**2.980**	**3.220**	**3.020**	**2.990**
% in VVE-kinderdagverblijven	23%	25%	37%	34%	48%	41%	32%	22%
% in reguliere kinderdagverblijven	77%	75%	63%	66%	52%	59%	68%	78%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 4 Deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2-jarigen, 2006-2013 (absolute aantallen en percentages)

Tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**-**	**-**	**5.120**	**5.640**	**6.010**	**6.150**	**5.950**	**5.810**
aantal in VVE-locaties	-	2.540	3.130	3.350	3.990	3.900	3.440	3.150
aantal in reguliere locaties	-	-	1.990	2.290	2.020	2.250	2.510	2.660
aantal in peuterspeelzalen	**-**	**-**	**2.440**	**2.550**	**2.610**	**2.610**	**2.670**	**2.780**
aantal in VVE-peuterspeelzalen	-	2.010	2.180	2.280	2.380	2.420	2.420	2.500
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	260	270	230	190	260	280
aantal in kinderdagverblijven	**-**	**-**	**2.670**	**3.100**	**3.400**	**3.540**	**3.270**	**3.030**
aantal in VVE-kinderdagverblijven	-	530	950	1.070	1.600	1.480	1.020	650
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	1.720	2.030	1.800	2.060	2.250	2.390

Tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**-**	**-**	**5.120**	**5.640**	**6.010**	**6.150**	**5.950**	**5.810**
% in VVE-locaties	-		61%	59%	66%	63%	58%	54%
% in reguliere locaties	-		39%	41%	34%	37%	42%	46%
aantal in peuterspeelzalen	**-**	**-**	**2.440**	**2.550**	**2.610**	**2.610**	**2.670**	**2.780**
% in VVE-peuterspeelzalen	-		89%	89%	91%	93%	90%	90%
% in reguliere peuterspeelzalen	-		11%	11%	9%	7%	10%	10%
aantal in kinderdagverblijven	**-**	**-**	**2.670**	**3.100**	**3.400**	**3.540**	**3.270**	**3.030**
% in VVE-kinderdagverblijven	-		36%	35%	47%	42%	31%	21%
% in reguliere kinderdagverblijven	-		64%	65%	53%	58%	69%	79%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 5 Bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2013

Twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in de bevolking	**13.550**	**13.331**	**13.160**	**13.254**	**13.894**	**14.424**	**14.813**	**15.071**
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**-**	**-**	**86%**	**90%**	**89%**	**88%**	**85%**	**85%**
bereik VVE-locaties	-	-	55%	56%	61%	58%	52%	49%
bereik reguliere locaties	-	-	31%	34%	28%	31%	33%	36%
bereik peuterspeelzalen	**-**	**-**	**46%**	**45%**	**43%**	**42%**	**42%**	**45%**
bereik VVE-peuterspeelzalen	-	-	40%	40%	39%	38%	39%	40%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	6%	5%	4%	3%	4%	5%
bereik kinderdagverblijven	**-**	**-**	**40%**	**45%**	**46%**	**47%**	**42%**	**40%**
bereik VVE-kinderdagverblijven	-	-	15%	15%	22%	19%	13%	9%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	26%	30%	24%	27%	29%	31%
Tweejarigen	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
aantal in de bevolking	**6.809**	**6.733**	**6.548**	**6.802**	**7.139**	**7.407**	**7.567**	**7.623**
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**-**	**-**	**78%**	**83%**	**84%**	**83%**	**79%**	**76%**
bereik VVE-locaties	-	-	48%	49%	56%	53%	45%	41%
bereik reguliere locaties	-	-	30%	34%	28%	30%	33%	35%
bereik peuterspeelzalen	**-**	**-**	**37%**	**37%**	**37%**	**35%**	**35%**	**36%**
bereik VVE-peuterspeelzalen	-	-	33%	34%	33%	33%	32%	33%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	4%	4%	3%	3%	3%	4%
bereik kinderdagverblijven	**-**	**-**	**41%**	**46%**	**48%**	**48%**	**43%**	**40%**
bereik VVE-kinderdagverblijven	-	-	15%	16%	22%	20%	14%	9%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	26%	30%	25%	28%	30%	31%
Driejarigen	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
aantal in de bevolking	**6.741**	**6.598**	**6.612**	**6.452**	**6.755**	**7.017**	**7.246**	**7.448**
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**94%**	**96%**	**93%**	**98%**	**94%**	**94%**	**91%**	**93%**
bereik VVE-locaties	44%	52%	61%	63%	67%	63%	59%	56%
bereik reguliere locaties	51%	43%	32%	35%	28%	31%	33%	37%
bereik peuterspeelzalen	**57%**	**57%**	**54%**	**54%**	**50%**	**48%**	**50%**	**53%**
bereik VVE-peuterspeelzalen	35%	43%	47%	48%	46%	44%	45%	47%
bereik reguliere peuterspeelzalen	22%	14%	7%	6%	5%	4%	4%	6%
bereik kinderdagverblijven	**37%**	**39%**	**40%**	**44%**	**44%**	**46%**	**42%**	**40%**
bereik VVE-kinderdagverblijven	8%	10%	15%	15%	21%	19%	13%	9%
bereik reguliere kinderdagverblijven	29%	29%	25%	29%	23%	27%	28%	31%

Tabel 6 Doelgroepkinderen: deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2013 (absolute aantallen en percentages)

Doelgroep twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	**7.060**	**6.520**	**6.600**
aantal in VVE-locaties	-	-	-	-	-	5.660	5.280	5.090
aantal in reguliere locaties	-	-	-	-	-	1.390	1.230	1.500
aantal in peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	**4.320**	**4.490**	**4.740**
aantal in VVE-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	4.150	4.270	4.430
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	160	230	300
aantal in kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	**2.740**	**2.030**	**1.860**
aantal in VVE-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	1.510	1.020	660
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	1.230	1.010	1.200

Doelgroep twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	**7.060**	**6.520**	**6.600**
% in VVE-locaties	-	-	-	-	-	80%	81%	77%
% in reguliere locaties	-	-	-	-	-	20%	19%	23%
aantal in peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	**4.320**	**4.490**	**4.740**
% in VVE-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	96%	95%	94%
% in reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	5%	6%
aantal in kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	**2.740**	**2.030**	**1.860**
% in VVE-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	55%	50%	35%
% in reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	45%	50%	65%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 7 Doelgroepkinderen: deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 3-jarigen, 2006-2013 (absolute aantallen en percentages)

Doelgroep driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**4.300**	**3.700**	**3.950**	**3.810**	**3.870**	**3.730**	**3.540**	**3.760**
aantal in VVE-locaties	2.410	2.650	3.070	2.960	3.090	3.050	2.960	2.950
aantal in reguliere locaties	1.890	1.050	880	850	780	680	580	800
aantal in peuterspeelzalen	**2.980**	**2.570**	**2.550**	**2.400**	**2.600**	**2.430**	**2.580**	**2.800**
aantal in VVE-peuterspeelzalen	2.050	2.180	2.360	2.270	2.470	2.330	2.450	2.620
aantal in reguliere peuterspeelzalen	930	390	190	130	130	100	130	180
aantal in kinderdagverblijven	**1.315**	**1.130**	**1.400**	**1.410**	**1.270**	**1.300**	**960**	**950**
aantal in VVE-kinderdagverblijven	350	480	710	690	620	720	510	330
aantal in reguliere kinderdagverblijven	965	650	690	720	650	580	450	620

Doelgroep driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**4.300**	**3.700**	**3.950**	**3.810**	**3.870**	**3.730**	**3.540**	**3.760**
% in VVE-locaties	56%	72%	78%	78%	80%	82%	84%	79%
% in reguliere locaties	44%	28%	22%	22%	20%	18%	16%	21%
aantal in peuterspeelzalen	**2.980**	**2.570**	**2.550**	**2.400**	**2.600**	**2.430**	**2.580**	**2.800**
% in VVE-peuterspeelzalen	69%	85%	93%	95%	95%	96%	95%	94%
% in reguliere peuterspeelzalen	31%	15%	7%	5%	5%	4%	5%	6%
aantal in kinderdagverblijven	**1.315**	**1.130**	**1.400**	**1.410**	**1.270**	**1.300**	**960**	**950**
% in VVE-kinderdagverblijven	27%	42%	51%	49%	49%	55%	53%	35%
% in reguliere kinderdagverblijven	73%	58%	49%	51%	51%	45%	47%	65%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 8 Doelgroepkinderen: deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2-jarigen, 2006-2013 (absolute aantallen en percentages)

Doelgroep tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**3.330**	**2.970**	**2.840**
aantal in VVE-locaties	-	1.940	2.410	2.440	2.600	2.610	2.320	2.140
aantal in reguliere locaties	-	-	-	-	-	720	650	700
aantal in peuterspeelzalen			**1.800**	**1.810**	**2.020**	**1.890**	**1.910**	**1.940**
aantal in VVE-peuterspeelzalen	-	1.530	1.690	1.720	1.910	1.820	1.810	1.810
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	110	90	110	70	100	120
aantal in kinderdagverblijven	**-**	**-**	**1.400**	**1.490**	**1.460**	**1.440**	**1.060**	**910**
aantal in VVE-kinderdagverblijven	-	400	720	730	690	790	510	330
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	680	760	770	650	560	580

Doelgroep tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**3.330**	**2.970**	**2.840**
% in VVE-locaties	-					78%	78%	75%
% in reguliere locaties	-					22%	22%	25%
aantal in peuterspeelzalen			**1.800**	**1.810**	**2.020**	**1.890**	**1.910**	**1.940**
% in VVE-peuterspeelzalen	-					97%	95%	94%
% in reguliere peuterspeelzalen	-					3%	5%	6%
aantal in kinderdagverblijven	**-**	**-**	**1.400**	**1.490**	**1.460**	**1.440**	**1.060**	**910**
% in VVE-kinderdagverblijven	-					55%	48%	36%
% in reguliere kinderdagverblijven	-					45%	52%	64%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen; daardoor kan het voorkomen dat het afgeronde totaal afwijkt van de som van de afgeronde delen; de aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 9 Doelgroepkinderen: bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2013 (percentages zijn ten opzichte van het aantal in de bevolking)

Doelgroep twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal in de bevolking	-	-	-	-	-	**8.990**	**9.012**	**8.744**
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	**78%**	**72%**	**75%**
bereik VVE-locaties	-	-	-	-	-	63%	59%	58%
bereik reguliere locaties	-	-	-	-	-	16%	14%	17%
bereik peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	**48%**	**50%**	**54%**
bereik VVE-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	46%	47%	51%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	2%	3%
bereik kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	**31%**	**22%**	**21%**
bereik VVE-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	17%	11%	8%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	14%	11%	14%
Doelgroep tweejarigen	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
aantal 2-jarige doelgroepkinderen in de bevolking	-	-	-	-	-	**4.540**	**4.590**	**4.398**
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	**73%**	**65%**	**65%**
bereik VVE-locaties	-	-	-	-	-	58%	51%	49%
bereik reguliere locaties	-	-	-	-	-	16%	14%	16%
bereik peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	**42%**	**42%**	**44%**
bereik VVE-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	40%	40%	41%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	1%	2%	3%
bereik kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	**32%**	**23%**	**21%**
bereik VVE-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	17%	11%	7%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	14%	12%	13%
Doelgroep driejarigen	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
aantal 3-jarige doelgroepkinderen in de bevolking	-	-	-	-	-	**4.450**	**4.422**	**4.346**
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	**84%**	**80%**	**86%**
bereik VVE-locaties	-	-	-	-	-	69%	67%	68%
bereik reguliere locaties	-	-	-	-	-	15%	13%	18%
bereik peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	**55%**	**58%**	**64%**
bereik VVE-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	52%	55%	60%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	3%	4%
bereik kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	**29%**	**22%**	**22%**
bereik VVE-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	16%	12%	8%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	13%	10%	14%

Tabel 10 Deelname nulgroepen per deelgemeente; deelname doelgroepkinderen in nulgroepen (absolute aantallen en percentages)

Woongebied	2-jarigen	3-jarigen	2- en 3-jarigen
Rotterdam Centrum	18	27	45
Delfshaven	179	271	450
Overschie	29	37	66
Noord	65	130	195
Hillegersberg-Schiebroek	5	16	21
Kralingen-Crooswijk	70	84	154
Feijenoord	279	350	629
IJsselmonde	144	223	367
Pernis	1	-	1
Prins Alexander	15	25	40
Charlois	191	356	547
Hoogvliet	49	92	141
Hoek van Holland	-	-	-
Rozenburg	-	-	-
Haven- en Industriegebieden	1	-	1
Rotterdam totaal	**1.046**	**1.611**	**2.657**

Woongebied	doelgroep 2-jarigen	doelgroep 3-jarigen	doelgroep 2- en 3-jarigen
Rotterdam Centrum	12	23	35
Delfshaven	147	236	383
Overschie	20	28	48
Noord	55	120	175
Hillegersberg-Schiebroek	3	14	17
Kralingen-Crooswijk	50	67	117
Feijenoord	235	302	537
IJsselmonde	113	164	277
Pernis	0	-	0
Prins Alexander	7	10	17
Charlois	158	319	477
Hoogvliet	32	62	94
Hoek van Holland	-	-	-
Rozenburg	-	-	-
Haven- en Industriegebieden	1	-	1
Rotterdam totaal	**833**	**1.345**	**2.178**

Woongebied	doelgroep 2-jarigen	doelgroep 3-jarigen	doelgroep 2- en 3-jarigen
Rotterdam Centrum	67%	85%	78%
Delfshaven	82%	87%	85%
Overschie	69%	76%	73%
Noord	85%	92%	90%
Hillegersberg-Schiebroek	60%	88%	81%
Kralingen-Crooswijk	71%	80%	76%
Feijenoord	84%	86%	85%
IJsselmonde	78%	74%	75%
Pernis	0%	-	0%
Prins Alexander	47%	40%	43%
Charlois	83%	90%	87%
Hoogvliet	65%	67%	67%
Hoek van Holland	-	-	-
Rozenburg	-	-	-
Haven- en Industriegebieden	100%	-	100%
Rotterdam totaal	80%	83%	82%

BIJLAGE 1 gebruikte begrippen

- **VVE**

VVE staat voor voor- en vroegschoolse educatie en zorgt ervoor dat het kind succesvol in- en doorstroomt naar de basisschool. Het VVE-programma loopt door in de eerste twee jaar van de basisschool. De gemeente Rotterdam verleent subsidie aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven die voorschoolse educatie aanbieden.

- **VVE-locatie**

Is een peuterspeelzaal (*voorschool* of *groep nul*) of een kinderdagverblijf, waar gesubsidieerd met een erkend VVE-programma wordt gewerkt.

- **VVE-peuterspeelzaal**

Is een peuterspeelzaal waarbij wordt gewerkt met een gesubsidieerd VVE-programma: voorschool of groep nul.

- **Voorschool**

De voorschool is een peuterspeelzaal die samenwerkt met een basisschool en met een erkend VVE-programma werkt. Een peuter brengt 10 uur per week door op een voorschool verdeeld over 3 of 4 dagdelen. De voorschool zit vaak in hetzelfde gebouw als de basisschool waarmee de voorschool samenwerkt.

- **Groep nul**

Groep nul verschilt in een aantal opzichten van een voorschool. Groep nul is een samenwerking tussen peuterspeelzaal en basisschool en valt onder de pedagogische aansturing van de basisschool. Op die manier wordt de doorgaande leerlijn voor de overstap van groep nul naar groep 1 gegarandeerd. Er is verder een actief ouderprogramma. Peuters gaan bovendien 5 dagdelen per week (12,5 uur) naar een groep nul. Voor de groep staan twee leid(st)ers, waarvan er één hbo-geschoold is.

- **Reguliere peuterspeelzaal**

Op een reguliere peuterspeelzaal kunnen peuters gemiddeld twee dagdelen per week spelen en activiteiten doen met andere peuters.

- **VVE-kinderdagverblijf**

Kinderdagopvang waarbij wordt gewerkt met een gesubsidieerd VVE-programma.

- **Regulier kinderdagverblijf**

Kinderdagopvang zonder VVE-programma.

- **Doelgroepkinderen**

Een kind behoort tot de doelgroep van VVE-beleid als ten minste een van zijn ouders geboren is in een Niet-Westers land of als een van zijn ouders een lage opleiding heeft genoten. Om te bepalen of een kind tot de doelgroep van beleid hoort, wordt gebruikt gemaakt van het geboorteland én het opleidingsniveau van de ouders.

BIJLAGE 2 respons Oktobertelling 2013

Aantallen	VVE-peuterspeelzalen	VVE-kinderdagverblijven	Totaal VVE-locaties
Totaal locaties	**174**	**48**	**222**
Responsaantallen Oktobertelling	174	48	**222**
Responspercentage Oktobertelling	100%	100%	100%
Totaal aantal kinderen op lijst respons	**6.181**	**1.464**	**7.645**
Van buiten Rotterdam	128	128	256
Buurt onbekend	5	4	9
Buiten beoogde leeftijdsgroep	26	15	41
Geplaatst na peilweek	10	8	18

Aantallen	Reguliere peuterspeelzalen	Reguliere kinderdagverblijven	Totaal reguliere locaties
Totaal locaties	**18**	**134**	**152**
Responsaantallen Oktobertelling	9	42	**51**
Responspercentage Oktobertelling	50%	31%	34%
Totaal aantal kinderen op lijst respons	**401**	**1.502**	**1.903**
Van buiten Rotterdam	21	96	117
Buurt onbekend	1	7	8
Buiten beoogde leeftijdsgroep	1	43	44
Geplaatst na peilweek	1	1	2

Aantallen	Peuterspeelzalen	Kinderdagverblijven	Totaal locaties
Totaal locaties	**192**	**182**	**374**
Responsaantallen Oktobertelling	183	90	273
Responspercentage Oktobertelling	95%	49%	73%
Totaal aantal kinderen op lijst respons	**6.582**	**2.966**	**9.548**
Van buiten Rotterdam	149	224	373
Buurt onbekend	6	11	17
Buiten beoogde leeftijdsgroep	27	58	85
Geplaatst na peilweek	11	9	20

BIJLAGE 3 peuterspeelzalen en kinderdagverblijven per deelgemeente

	VVE-peuterspeelzalen	reguliere peuterspeelzalen	totaal aantal peuterspeelzalen
Rotterdam Centrum	6	-	6
Delfshaven	25	-	25
Overschie	3	4	7
Noord	17	2	19
Hillegersberg-Schiebroek	5	5	10
Kralingen-Crooswijk	10	1	11
Feijenoord	35	-	35
IJsselmonde	18	-	18
Pernis	-	1	1
Prins Alexander	15	5	20
Charlois	25	-	25
Hoogvliet	13	-	13
Hoek van Holland	1	-	1
Rozenburg	1	-	1
Rotterdam totaal	**174**	**18**	**192**

	VVE-kinderdagverblijven	reguliere kinderdagverblijven	totaal aantal kinderdagverblijven
Rotterdam Centrum	6	16	22
Delfshaven	9	15	24
Overschie	-	4	4
Noord	2	16	18
Hillegersberg-Schiebroek	1	17	18
Kralingen-Crooswijk	1	17	18
Feijenoord	6	13	19
IJsselmonde	7	6	13
Pernis	-	1	1
Prins Alexander	1	13	14
Charlois	7	10	17
Hoogvliet	6	1	7
Hoek van Holland	1	4	5
Rozenburg	1	1	2
Rotterdam totaal	**48**	**134**	**182**

	Totaal aantal peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	Totaal aantal VVE-peuterspeelzalen en VVE-kinderdagverblijven	Totaal aantal reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven
Rotterdam Centrum	28	12	16
Delfshaven	49	34	15
Overschie	11	3	8
Noord	37	19	18
Hillegersberg-Schiebroek	28	6	22
Kralingen-Crooswijk	29	11	18
Feijenoord	54	41	13
IJsselmonde	31	25	6
Pernis	2	0	2
Prins Alexander	34	16	18
Charlois	42	32	10
Hoogvliet	20	19	1
Hoek van Holland	6	2	4
Rozenburg	3	2	1
Rotterdam totaal	**374**	**222**	**152**

VVE-peuterspeelzalen met groep(en) nul	2012	2013
Rotterdam Centrum	3	3
Delfshaven	14	16
Overschie	2	3
Noord	7	11
Hillegersberg-Schiebroek	-	1
Kralingen-Crooswijk	7	8
Feijenoord	14	22
IJsselmonde	8	13
Pernis	-	-
Prins Alexander	1	1
Charlois	19	22
Hoogvliet	4	7
Hoek van Holland	-	-
Rozenburg	-	-
Rotterdam totaal	**79**	**107**

BIJLAGE 4

Kerngegevens VVE-wachtlijsten 2013

Aanlevering gegevens:
222 VVE-locaties:
- *174 peuterspeelzalen (psz's), 0 geen reactie*
- *48 kinderdagverblijven (kdv's), 8 geen reactie*

Samenvattend

Van de 222 VVE-locaties houden we, als we:
- alleen naar de wachtlijst op peildatum 14 oktober 2013 kijken
- alleen naar 2- en 3-jarigen kijken
- kinderen die volgens de Oktobertelling op de peildatum reeds op een VVE-locatie waren geplaatst, van de wachtlijst af hebben gehaald (112)
- kinderen, als ze op 2 of meer locaties op de wachtlijst stonden, één keer hebben meegeteld (145)

141 locaties over die op 14 oktober 2013 een wachtlijst hebben[4]. Van de 222 VVE-locaties hebben dus 73 locaties geen wachtlijst, van 8 (allen kdv's) hebben we geen informatie ontvangen.

Deze **141** locaties bestaan uit 2 VVE-KDV's en 139 VVE-PSZ's.

Op die 141 locaties staan **1.112** kinderen op de wachtlijst. Van de 1.112 kinderen op de wachtlijst weten we van **58** kinderen dat ze al ergens geplaatst zijn, maar niet op een locatie van voorkeur en werksoort.
Die 58 kinderen willen (op één na) op een VVE-PSZ geplaatst worden, maar ze zijn:
- geplaatst op REG-PSZ, wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie (5)
- geplaatst op REG-KDV, wachtend op VVE-KDV van andere organisatie (1)
- geplaatst op VVE-KDV, wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie (32)
- geplaatst op REG-KDV, wachtend op VVE-PSZ van dezelfde organisatie (3)
- geplaatst op REG-KDV, wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie (17)

Gegevens in detail

Op peildatum 14 oktober 2013 hebben 139 van de 174 **VVE-peuterspeelzalen** (80%) een wachtlijst voor 2- en/of 3-jarigen: het gaat dan om **1.108** 2- en 3-jarigen (911 2-jarigen en 197 3-jarigen).

Van de 1.108 2- en 3-jarigen staan er 456 op de wachtlijst voor een nulgroep (378 2-jarigen, 78 3-jarigen) en 465 voor een voorschool (377 2-jarigen, 88 3-jarigen); bij 165 2- en 3-jarigen is als voorkeur nulgroep/voorschool opgegeven en bij 22 2- en 3-jarigen de voorkeur peutercollege/groep 0.

VVE-kinderdagverblijven hebben op peildatum 14 oktober 2013, net als vorig jaar, nauwelijks wachtlijsten voor 2- of 3-jarigen: 2 van de 48 VVE-kdv's (4%) hebben een wachtlijst. Het gaat dan om **4** kinderen (3 2-jarigen en 1 3-jarige).

Voorkeur werksoort	2 jaar	3 jaar	Totaal
Groep 0	378	78	456
Voorschool	377	88	465
Groep 0 / voorschool	142	23	165
Peutercollege / groep 0	14	8	22
VVE-KDV	3	1	4
Total	**914**	**198**	**1.112**

[4] Dat is 64 procent van alle VVE-locaties; vorig jaar gold dat voor 50 procent van alle VVE-locaties.

Van alle 2- en 3-jarigen die op een VVE-PSZ of VVE-KDV wachtlijst staan op 14 oktober 2013 (dus 1.112 totaal), is van 142 kinderen geen postcode bekend. We weten waar de locaties liggen waar deze 142 kinderen op de wachtlijst staan[5]; we mogen aannemen dat een aanzienlijk deel ook woont in de deelgemeente waar ze op de wachtlijst staan. Dit geldt met name voor Noord en Hoogvliet; de aantallen kinderen afkomstig uit Noord en Hoogvliet in de tabel hieronder, liggen in werkelijkheid waarschijnlijk een stuk hoger (gezien de tabel op de volgende pagina ligt het aantal voor Noord rond 100 en voor Hoogvliet rond 90).

De overige 970 kinderen wonen in:

Kinderen afkomstig uit ...	**2 jaar**	**3 jaar**	**Totaal**
Buiten Rotterdam	20	6	26
Rotterdam Centrum	23	9	32
Delfshaven	57	11	68
Overschie	9	2	11
Noord	47	6	53
Hillegersberg-Schiebroek	28	13	41
Kralingen-Crooswijk	42	16	58
Feijenoord	191	36	227
IJsselmonde	121	23	144
Pernis	0	0	0
Prins Alexander	26	11	37
Charlois	227	30	257
Hoogvliet	7	2	9
Hoek van Holland	1	0	1
Rozenburg	3	3	6
Totaal	**802**	**168**	**970**
postcode onbekend			142
Totaal op wachtlijst			**1.112**

Strikt genomen gaat het alleen om kinderen UIT Rotterdam: dat zou betekenen dat de wachtlijst uit 1.086 2- of 3-jarige kinderen bestaat

De 141 locaties waar de 1.112 kinderen op de wachtlijst staan, liggen in:

	VVE-kinderdagverblijf	**VVE-peuterspeelzaal**	**Totaal**
Rotterdam Centrum	0	4	4
Delfshaven	0	14	14
Overschie	0	3	3
Noord	0	14	14
Hillegersberg-Schiebroek	1	3	4
Kralingen-Crooswijk	1	9	10
Feijenoord	0	33	33
IJsselmonde	0	14	14
Prins Alexander	0	10	10
Charlois	0	23	23
Hoogvliet	0	10	10
Hoek van Holland	0	1	1
Rozenburg	0	1	1
	2	**139**	**141**

[5] De kinderen waarvan de postcode onbekend is (142), staan op de wachtlijst van een locatie in de deelgemeenten: Delfshaven (11), Noord (50), Charlois (1) en Hoogvliet (80).

Aantal kinderen op wachtlijst, per deelgemeente:

	Gemiddeld	N locaties	Std. Dev	N kinderen	Minimum	Maximum
Rotterdam Centrum	11,3	4	7,2	45	1	18
Delfshaven	5,6	14	4,7	79	1	16
Overschie	3,7	3	3,8	11	1	8
Noord	7,4	14	4,4	104	3	17
Hillegersberg-Schiebroek	9,3	4	8,8	37	2	22
Kralingen-Crooswijk	5,9	10	4,6	59	1	15
Feijenoord	7,2	33	6,4	237	1	24
IJsselmonde	11,1	14	6,0	156	1	21
Prins Alexander	4,1	10	3,2	41	1	11
Charlois	10,8	23	6,7	249	1	27
Hoogvliet	8,7	10	4,7	87	2	18
Hoek van Holland	1,0	1	-	1	1	1
Rozenburg	6,0	1	-	6	6	6
Total	**7,9**	**141**	**6,0**	**1.112**	**1**	**27**

Vergeleken met vorig jaar zijn er niet alleen meer locaties met een wachtlijst (van 126 naar 141), ook het gemiddeld aantal kinderen dat op een wachtlijst staat per deelgemeente is omhoog gegaan (van 5,6 naar 7,9 dit jaar). Voor alle deelgemeenten geldt dat het gemiddeld aantal op de wachtlijst omhoog is gegaan; opvallende deelgemeenten daarbij zijn Rotterdam Centrum (van 4,4 naar 11,3) en IJsselmonde (van 5,9 naar 11,1).

Kinderen die wel/niet volgens de Oktobertelling reeds ergens anders geplaatst zijn:

	2 jr	3 jr	Totaal
Alleen op wachtlijst	866	188	1.054
Geplaatst op REG-PSZ wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie	4	1	5
Geplaatst op REG-KDV wachtend op VVE-KDV van andere organisatie	1	0	1
Geplaatst op VVE-KDV wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie	24	8	32
Geplaatst op REG-KDV wachtend op VVE-PSZ van dezelfde organisatie	3	0	3
Geplaatst op REG-KDV wachtend op VVE-PSZ van andere organisatie	16	1	17
	914	**198**	**1.112**

Het aantal van 58 kinderen die reeds ergens geplaatst zijn, is een ondergrens: de koppeling met de Oktobertelling is niet optimaal door onvolledige gegevens van wachtlijstkinderen en/of de Oktobertelling